

Wybrane Zagadnienia Geodezji Wyższej

Ćwiczenie nr 1 – Układy Współrzędnych na

Elipsoidzie

Julia Łukasiewicz 311586

Cel ćwiczenia: Celem ćwiczenia jest zobrazowanie trasy lotu samolotu w różnych układach współrzędnych oraz wyznaczenie azymutu, odległości zenitalnej i odległości skośnej.

Dane: Lot, który wybrałam to przelot z Poznania-Ławicy do Antalya w Turcji.

Układ współrzędnych geodezyjnych ϕ , λ , h :

Jego powierzchnią odniesienia jest elipsoida obrotowa. ϕ – szerokość geodezyjna, czyli kąt jaki normalna do elipsoidy w danym punkcie tworzy z płaszczyzną równika. λ – długość geodezyjna, czyli kąt dwuścienny zawarty pomiędzy płaszczyzną południka zerowego, a płaszczyzną południka przechodzącego przez dany punkt. h – wysokość elipsoidalna, czyli odległość mierzona od powierzchni elipsoidy do punktu na powierzchni Ziemi po normalnej do elipsoidy.

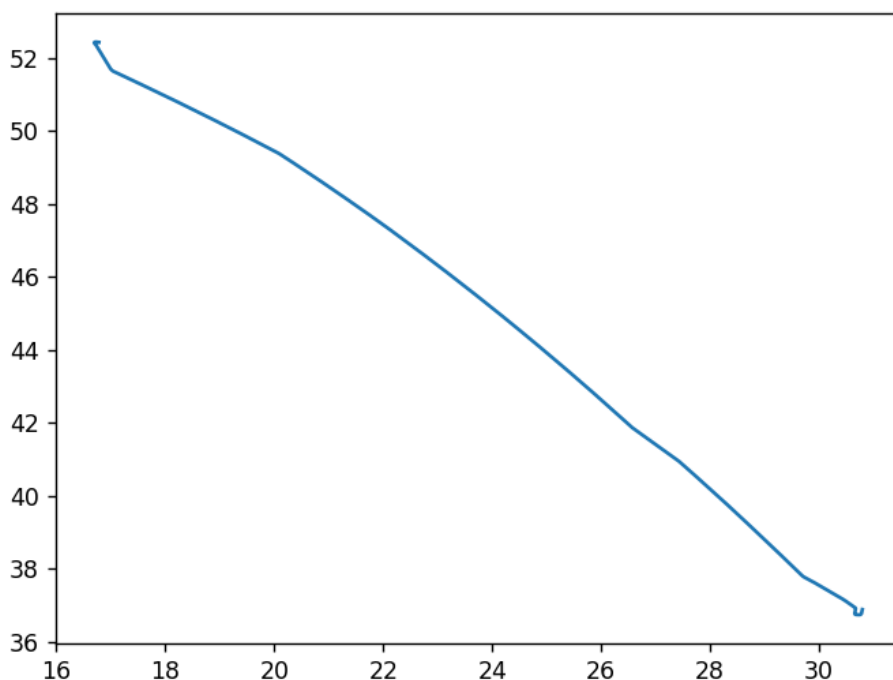
Układ współrzędnych prostokątnych przestrzennych x , y , z :

Początek układu współrzędnych prostokątnych xyz pokrywa się ze środkiem geometrycznym elipsoidy odniesienia. Tworzą go 3 osie: OX , OY i OZ .

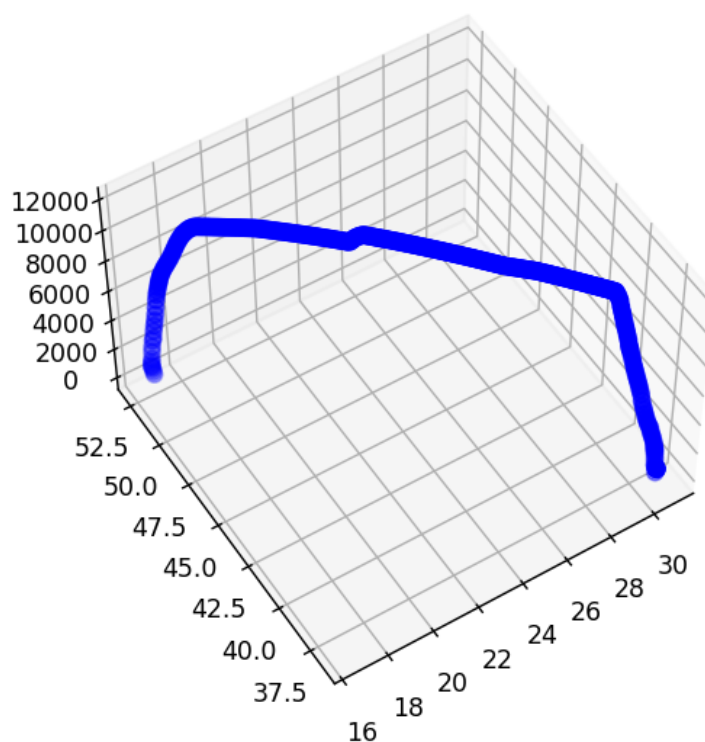
Układ współrzędnych NEU:

Nazwy poszczególnych współrzędnych pochodzą z j. angielskiego n – north, e – east, u – up i odnoszą się do kierunków osi. Posiadając współrzędne neu jesteśmy w stanie obliczyć takie wartości jak azymut, odległość zenitalna i odległość skośna.

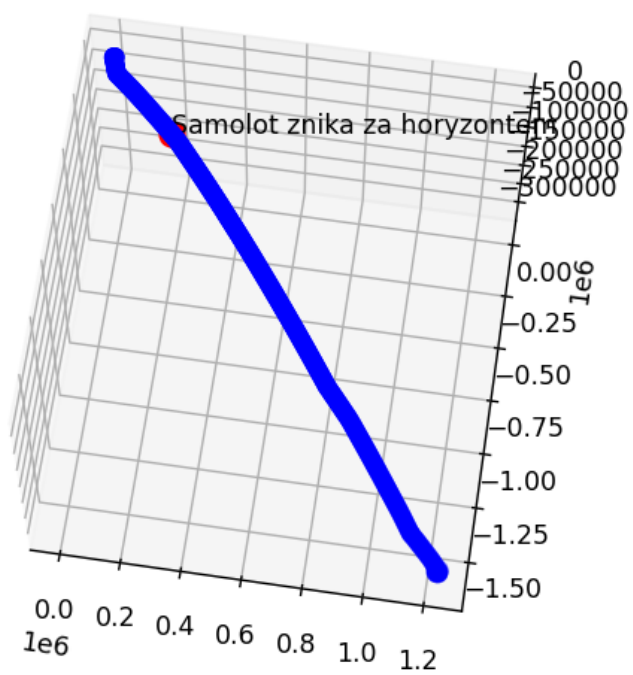
Mapa lotu na podstawie ϕ i λ :

Mapa lotu 3D dla ϕ , λ , h :

Mapa lotu 3D w układzie neu:

Czerwoną kropką oznaczono punkt, w którym samolot znika za horyzontem.

Wartości obliczone dla punktu początkowego i końcowego lotu:

Odległość zenitalna: $99^{\circ} 11' 37.76325''$

Azymut: $142^{\circ} 05' 15.45201''$

Odległość skośna: 2035606.670 m

Wnioski:

- 1) Układ neu jest praktyczniejszy przy tym ćwiczeniu, ponieważ pozwala on w łatwy sposób wyznaczyć odległość zenitalną, która jest potrzebna do określenia punktu, w którym samolot znika za horyzontem.
- 2) Z drugiej strony układ neu jest mniej uniwersalny niż układ współrzędnych geodezyjnych; dane lotu pobrane ze strony były podane w układzie współrzędnych geodezyjnych.